

Poštnina plačana v gotovini

VSEBINA:



Priloga, Narodnega Gospodarskega, let. 4, I. 1936

ŠTEVILKA 4



LETNIK XXXVII



NARODNI

GOSPODAR



GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. APRILA 1936



VSEBINA:

Položaj kreditnega združništva. — Benko: Jasnih smernic našemu mlekarstvu. — Banovinski davki, takse in doklade. — Slovensko združno gibanje v letu 1935. — Vprašanje in odgovori. — Razno.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 4, I. 1936.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Glavna skupština Gospodarskog društva u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. s. o. j., obdržavati će se dne 24. maja 1936 u 16½ sati u društvenim prostorijama. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Čitanje reviziskog izvještaja. 3. Izvještaj ravnateljstva i nadzornog odbora. 4. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za godinu 1935. 5. Izbor dvih članova ravnateljstva prema pravilima. 6. Izbor nadzornog odbora. 7. Eventualia.

Glavna skupština Seoske blagajne za štednju i zajmove u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. s. n. j., obdržavati će se dne 5. maja 1936 u 16½ sati u društvenim prostorijama. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Čitanje reviziskog izvještaja. 3. Izvještaj upravnog i nadzornog odbora. 4. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za godinu 1935. 5. Izbor nadzornog odbora. 6. Eventualia.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice za blejski kot na Bledu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 30. aprila 1936 ob ¼4. uri popoldne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobrenje rač. zaključka. 5. Določitev podpor. 6. Poročilo o odplačilnem načrtu. 7. Slučajnosti. — Ako bi prvi občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil drugi redni občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih članov.

41. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 5. uri popoldne v cerkveni dvorani pri Fari. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1935. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bočni, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1935. 3. Slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge na Brniku, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1936, ob 9. uri dopoldne v prostorih mlekarne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. Sprememba pravil. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. maja 1936 ob 1. uri popoldne v združnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Cerknici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. maja 1936 ob 1. uri popoldne v šoli kaplanije v Cerknici. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila z dne 3. marca 1936. 3. Poročila združnih funkcionarjev. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 5. Volitev dveh odbornikov v upravni odbor. 6. Volitev petih članov nadzorstva. 7. Slučajnosti. — Občni zbor sklepa veljavno, ako je na njem navzočih ali zastopanih 10 odstotkov vseh članov, ki posedujejo vse članske pravice, in sklepa z absolutno večino. — Ako prvi občni zbor ne bi bil sklepčen zaradi premale udeležbe, bo tam in z istim dnevnim redom pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi. — Računi dohodkov in stroškov za leto 1935 so vsem članom javno v pregled od 26. aprila 1936 do 3. maja 1936 pri načelniku Ivanu Lovku v Cerknici št. 8.

Redni občni zbor Strojne zadruge v Cirkovcah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 po rani službi božji v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. Slučajnosti.

40. občni zbor Kmetijskega društva v Dobrepoljah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. maja 1936 ob 15. uri v prostorih združne gostilne. Dnevni red: 1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1935. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

29. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobu pri Domžalah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1936, ob 5. uri popoldne v Domu v Dobu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjem gradu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. maja 1936 ob ¼8. uri dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka. 3. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

Člani Zadružne zveze dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25 Din na leto, za pol leta 1250 Din. — Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Položaj kreditnega združništva.

V razvoju kreditnega združništva po vojni moremo pri nas razlikovati tri periode. Prva je precej ob koncu vojne. Karakterizirajo jo najtežje posledice same vojne, za katere trajanja je proizvodnja vseh produktov, razen onih, ki so se potrebovali za vojno, padla na najmanjšo mero in je vsled tega povsod vladalo pomanjkanje vsega. To je čas izredne konjunktore, ko se je moglo prodati vse in ko je kupec iskal blago, a ne kakor danes, blago kupca. Razvoju tedanje trgovine je zelo prav prišla inflacija. Denar izgublja vsak dan na vrednosti, pa ga vsi pretvarjajo čim hitreje v nepremičnine, blago, zlato, dragocenosti, tuje devize ali novčаницe ali v karkoli, v vse, kar ima bolj stalno vrednost. Razume se, da take okolnosti niso bile ugodne za redno varčevanje, ki se pojavlja v obliki nalaganja v kreditne zadruge in denarne zavode. Nihče noče vložiti denarja, ker je popolnoma uverjen, da bo vloženi denar čez mesec ali dva mnogo več izgubil na svoji vrednosti, kakor bi znašal prirastek obresti. Zato je ta perioda nepovoljna za razvoj kreditnega združništva.

Ko so se razmere nekoliko uredile in ko je borza v Curihu začela kazati

stalno vrednost dinarja, so se razmere na našem denarnem tržišču korenito izpremenile. Prišel je čas stabilizacije ne samo dinarja, nego tudi vrednosti vseh ostalih stvari. Polagoma zginja vojna in povojna špekulacija in vse gospodarsko življenje se postavlja na nove temelje, kjer zavzema prvo mesto realna kalkulacija. Konjunktura je še vedno dobra, izvoz poljedelskih proizvodov je velik, izplača se vsak posel in zato morejo tisti, ki iščejo posojil, nuditi visoke obresti. Zato morejo tudi kreditne zadruge in banke nuditi vlagateljem visoke obresti. Čas za varčevanje in vlaganje je izredno povoljen in mi vidimo, da zbirajo kreditne zadruge in banke silne zneske vlog; placiranje teh vsot v posojila, zlasti pri bankah, ni več tako sigurno kakor bi moralo biti, kar je kasneje dovedlo do velikih zmed. Kreditne zadruge cveto in kjer se one pojavljajo, izginja oderuštvo. Celokupno združništvo nastopa z velikim poletom in uspehi se kažejo zato na vseh straneh.

Medtem pa je čas delal proti nam. Industrijske države, ki so od nas kupovale poljedelske proizvode, ustvarjajo z ogromnimi žrtvami svoje lastno polje-

delstvo, da bi se tem bolj osvobodile tujega uvoza. Istodobno dovajajo prekomorske države nepregledne površine do tedaj neobdelanih zemljišč kulturi in proizvodnja poljskih pridelkov, zlasti žita, se vzpenja do take višine, da so zaloge blaga samo rastle in je naravno, da so zaradi tega cene začele padati. Pojavlja se najprej poljedelska, a potem obča kriza, ki je kmalu začela ogrožati ves gospodarski red. Kot posledica gospodarske krize se je pojavila tudi bančna kriza in to s tako ostrino, da je čez nekaj časa prešlo kreditno poslovanje ne samo bank, nego tudi kreditnih zadrug k tihi likvidaciji.

Po padcu cen žitu so sledili tudi še ostali kmetijski pridelki, a v zvezi s tem je prišlo tudi do katastrofalnega padca vrednosti kmetijskega premičnega in nepremičnega inventarja. Polom raznih bank v inozemstvu kakor tudi padeč dolarja in funta je prinesel nezaupanje v dinar in po navalu vlagateljev na denarne zavode se je začel opasno majati ves naš kreditni sistem. Po navalu vlagateljev na banke je nastala nevarnost, da bo prišlo do neusmiljenega izterjevanja kmetskih dolgov in v takem položaju ni preostalo nič drugega, kakor da se s posebno uredbo zaščiti tudi celokupni kmečki stan. Da bi pa pri takem rešenju ne bile ogrožene tudi denarne ustanove, je prišlo tudi do zaščite denarnih zavodov.

To je na kratko zgodovina našega denarstva od konca vojne do onega najtežjega časa, ko se je začel trnjevi pot in kalvarija našega kreditnega združništva.

Dasi naši zadrugarji nekaj časa niso bili zaščiteni nasproti zadrugam,

vendar niso zadruge gonile stvari na konec, ker je bilo brez nadaljnjega vsakomur jasno, da je prišel kmetovalec v strahovit položaj in da večinoma ne more odplačevati svojih dolgov. Zadruge so pozvale svoje zadružnike, ko je bila tudi nasproti zadrugam potegnjena zaščita, da odplačujejo svoje dolgove brez obzira na kmečko zaščito in ugotoviti moramo, da se je lepo število zadružnikov ponašalo povsem zadrugarsko in mnogi od njih so napeli vse svoje sile, samo da bi mogli odplačati čim večje zneske, da bi mogle potem tudi zadruge ustreči svojim obvezam nasproti vlagateljem. Ali na žalost moramo ugotoviti, da je bilo tudi gotovo število zadružnikov, ki so se krili za zaščito uredbe in se na njo pozivali tudi tedaj, ko jih ni varovala. Med njimi je bilo takih, kateri v resnici niso mogli zadostiti svojim obvezam, ali bilo je tudi takih, ki so mogli to storiti, pa niso hoteli. Med njimi je bilo dalje tudi takih, kateri so gotovino, s katero bi bili mogli zadovoljiti svojim obvezam, potrošili na najbolj lahkoumen način. Ti redki zadrugarji so pokazali, da ne spadajo med zadružnike in da bodo ostali člani zadruge samo po sili razmer, ker so dolžni, a drugače spadajo prav za prav daleč od zadrug.

Vse te težave pri odplačevanju kmečkih dolgov, uredba o zaščiti kmetov in nezaupanje vlagateljev so ogrožali obstanek kreditnega združništva. Kolikor je zaščita kmetov z ene strani prinesla koristi kmečkemu stanu s tem, da je očuvala številne posameznike pred gotovo propastjo, je pa z druge strani prinesla tudi škodo na ta način, da se je omajal kredit celega kmečkega stanu. Zadruga, ustanova, ki je

prva pozvana, da pomaga kreditu kmetovalca, stoji danes slaba, ker vsled takih razmer ne more premakniti svojega poslovanja z mrtve točke. Zato stojimo pred težkim vprašanjem, ki ga moramo na vsak način rešiti, če ne želimo, da pridemo v položaj, iz katerega ne bo izhoda.

Oglejmo si malo bolje stanje kmečke zadolžitve in vprašanje bodočega kreditiranja.

Čim se je pojavila zaščita kmetov, je bilo treba iskati tudi način, kako bi se mogla izvesti razdolžitev prezadolženih kmetov. Predvsem bi bilo treba ugotoviti, kakšno je sploh zadolženje kmetijstva. Da bi se to vsaj približno ugotovilo, je bilo prišlo do znane ankete Privilegovane agrarne banke, katera naj bi nudila vsaj približno sliko o stanju stvari. Čeprav niso številke, katere so bile anketi predložene, popolnoma točne, vendar dajejo približni pojem o pravem stanju.

Višina vseh kmečkih dolgov v državi po dobljenih podatkih iz navedene ankete znaša nekaj izpod 7 milijard dinarjev. Po vrsti upnikov razločujemo 4 skupine. Najmočnejše je zastopana stroka trgovcev, obrtnikov in ostalih privatnikov z 3.120 milijoni. Potem slede zasebni denarni zavodi z 2.232 milijoni. Za njimi pridejo združne ustanove z 832 milijoni in slednjič državni denarni zavodi in sicer Privilegovana agrarna banka s 500 milijoni ter Državna hipotekarna banka z 200 milijoni. Pri tem je treba pripomniti, da se, kakor je ugotovila anketa, zadolžitve Privilegovane agrarne banke in Državne hipotekarne banke kakor tudi denarnih zavodov nanašajo na boljša in večja

gospodarstva v bolj naprednih krajih države. Koliko je številka o zadolžitvi kmetov pri privatnikih blizu resnici, to je težko povedati. Gotovo je, da so po nekaterih krajih kmetje prijavljali, da dolgujejo več kakor je res, ker se je v onem času po vaseh šepetalo, da bo kmečke dolgove plačala država in so se sklepale pogodbe med dozdevnimi dolžniki in upniki, kako se bo porazdelilo tisto, kar bi dobili od države. Toda obenem je pa tudi gotovo, da je bilo dosti dolžnikov, kateri niso prijavili svojih dolgov, bodisi zaradi nemarnosti, bodisi zaradi pritiska upnikov, ki so se bali obdavčenja. Gotovo je, da bi mogle biti v tej številki velike razlike, bodisi na boljše, bodisi na slabše, kar se danes ne more ugotoviti. Podoba je, da tudi ni točna številka o zadolžitvi kmetov pri zadrugah, ker dočim so po zaključnih številkah ankete kmetje zadolženi pri zadrugah za znesek okoli 832 milijonov dinarjev, je bila po podatkih, ki jih ima Glavna združna zveza, na koncu l. 1932 vsota izdanih posojil pri kreditnih zadrugah Din 1.503.728.845, kolikor odpadejo ta posojila na kmete. To je prevelika razlika in pogreška bi se mogla spraviti v zvezo z dejstvom, da so pri anketi morda bile uvrščene med denarne zavode mnoge kreditne zadruge šulcedeličevke. Na drug način je nemogoče raztolmačiti to veliko razliko. Ako je ta naša domneva pravilna, potem bi se v tem slučaju številka zadolžitve pri denarnih zavodih znižala skoraj za 700 milijonov dinarjev.

Za presojanje kreditov pri kmetih je najbolj zanimiva številka o zadolžitvi kmetov pri državnih ustanovah, pri Privilegovani agrarni banki in Državni hipotekarni banki. Po rezultatih iz-

vršene ankete dolgujejo kmetje Privilegovani agrarni banki 500 milijonov dinarjev, a Državni hipotekarni banki 200 milijonov dinarjev. Poznavajoč načela, po katerih deli Državna hipotekarna banka posojila, vemo, da so to v veliki večini posojila na večja posestva, tako da od teh 200 mil. komaj nekaj odpade na malo in srednjo posest.

Pri Privilegovani agrarni banki je položaj nekoliko drugačen. To nam kažejo najboljše številke. V svojem poročilu za l. 1954 navaja Privilegovana agrarna banka, da je v letih 1950 do 1955 pri 20.000 hipotekarnih posojilih odpadlo na posestva:

s površino	število posestev	znesek posojil
do 5 ha	9188	95,000.000.—
5 „ 20 „	9547	251,000.000.—
20 „ 50 „	1256	105,000.000.—
nad 50 „	245	69,000.000.—

Iz teh številk se vidi, da je Privilegovana agrarna banka pomagala s posojili večinoma srednji posesti, v manjšem obsegu veleposesti in razmeroma najmanj mali posesti. To je tudi razumljivo, ker so formalnosti, ki jih je banka predpisala za podelitev posojil, za malega posestnika pretežke in se izvrševanje vsega tistega, kar banka zahteva, za male posestnike ne izplača, ker to posojila preveč podražuje.

Povprečno vzeto sodelujeta dva državna ali boljše rečeno od države pooblaščenca zavoda pri financiranju kmetijstva z 10 odstotki. To je najbolj žalostna konstatacija, ki jo moremo postaviti in ji ni treba absolutno nobenega komentarja. Konstatujemo ponovno še eno okolnost, katero smo že enkrat ugotovili, da se namreč zadolžitve pri Državni hipotekarni banki in pri Pri-

vilegovani agrarni banki nanašajo na boljša kmetijska gospodarstva. To se je ugotovilo ob priliki, ko se je vršila anketa. Iz tega izhaja, da je mala posest dobivala kredit v glavnem od kmetijskih zadrug in od privatnikov. Povsem prirodno je, da se je mali človek v glavnem obračal do zadrug. Saj so to njegove ustanove. Tu ne potrebuje nobene intervencije svojega narodnega poslanca, tu so na čelu zadruga ljudje, kateri so zrastle iz njegovega kroga in kateri čutijo vse njegove muke in težave in kateri mu pomagajo zaradi tega, ker je on vreden njihove pomoči, a ne zaradi tega, ker je kak vpliven človek spregovoril zanj kako priporočilno besedo.

Dasi tvori mala posest veliko večino kmetijstva, moramo vendar ugotoviti, da je absolutno zanemarljena od vseh strani, razen s strani zadrug.

Ko smo na ta način videli, da so državne denarne ustanove zelo slabo ali celo nič sodelovale pri podpiranju male in srednje kmetijske posesti, pogledjmo, če niso morda obilnejše pomagale s kreditom zadruga, ki so dobljena sredstva zopet dale na razpolago malim in srednjim posestnikom. V poslednji bilanci PAB vidimo dve postavki, ki se nanašata na zadružne kredite. Ena postavka pod naslovom »Zadružna posojila na zadolžnice in na menice« izkazuje zadružnih posojil 175,291.640 Din, a druga pod naslovom »Zadružni tekoči računi« izkazuje 68,472.945 Din. Skupaj torej nekaj nad 241 milijonov. Medtem pa poročilo PAB nikjer ne izkazuje, koliko od tega zneska odpade na katero zadružno zvezo. Kakor pa je nam vsem zelo dobro znano, odpade največji

del teh dveh zneskov na zadruga poljo-privrednega kredita, a svobodno združništvo, čeprav je najmočnejši posojilodajalec male in srednje kmetijske posesti, je dobilo od tega zelo malo.

Če pa pogledamo zadnjo bilanco Državne hipotekarne banke, vidimo, da iznaša skupna bilančna vsota aktiv 4.691,694.965 Din. Od te vsote je razdeljeno posojil po raznih vrstah za znesek 5.907 milijonov. Medtem se nikjer v poročilu ne more videti, koliko so od tega dobili kmetovalci. Samo po mnenju ankete PAB sklepamo, da so kmetovalci ob času, ko se je anketa vršila, bili Državni hipotekarni banki dolžni 200 milijonov. Ker pa je l. 1950 nastala razmejitev poslov izmed DHB in PAB, po kateri je vse kreditiranje kmetovalcev prevzela PAB, potem bo na anketi ustanovljeni znesek samo padal, dokler se popolnoma ne izgubi in kapital od 4.5 milijard DHB bo služil samo privilegovanim poklicem v državi.

Še ena državna ustanova je, v katere računih bi bilo treba poiskati, koliko pomoči je dobila mala in srednja kmetijska posest od te ustanove. To je Narodna banka kraljevine Jugoslavije. Pri roki imam žal samo podatke do l. 1952, ali je gotovo, da se od tedaj ni nič spremenilo na bolje.

Po teh podatkih je razdelitev rednih kreditov Narodne banke po pridobitnih panogah izgledala l. 1952 tako-le:

Denarni zavodi	1.250,670.000.—	(59.2 %)
Industrija	519,576.000.—	(24.8 %)
Trgovske tvrdke	216,566.000.—	(10.2 %)
Obrtniki	44,052.000.—	(2.1 %)
Kmet. zadruga	28,497.000.—	(1.5 %)
Ostale ustanove	50,655.154.—	(2.4 %)
Skupaj	2.111,974.154.—	

Da ne bi kdo prišel na pregrešno misel, da se je združništvu v preteklih časih tukaj godilo boljše, naj navedem za nekoliko let odstotek, s katerim je bilo udeleženo pri bogati mizi Narodne banke:

1923.	1.0 %	1928.	1.0 %
1924.	0.8 %	1929.	1.5 %
1925.	1.0 %	1930.	1.0 %
1926.	0.5 %	1931.	1.5 %
1927.	1.0 %	1932.	1.5 %

Koliko je bilo kmetijstvo deležno kreditov Narodne banke preko denarnih zavodov, ne morem navesti, ker mi ni znano. Gotovo je, da znesek ne bo velik in skoro gotovo ni tu zastopane male in srednje posesti, ki moreta dati samo majhne menice, s katerimi se ne izplača mnogo manipulirati. Pa tudi če bi bil ta znesek večji, bi kmetovalcu s tem ne bila napravljena velika usluga, ker bi bil ta kredit neprikladen in drag.

Še ena ustanova je, ki zbira ljudski denar pod zaščito države. To je Poštna hranilnica. Za njo nimam podatkov, ali kolikor mi je znano, združništvo kakor tudi srednja in mala kmečka posest odtod v obče niso črpali kredita, ali kolikor so ga, je to komaj omembe vredno.

Kratko rečeno, štirje od države pooblaščenih zavodi so oddali v promet nad 11 milijard dinarjev, od česar je 10.5 milijonov kmetovalcev cele države dobilo direktno nekako 750 milijonov dinarjev, dočim je 3.5 milijona privilegovanih državljanov dobilo vse ostalo, t. j. nad 10 milijard.

To je rezultat 17 letne gospodarske

politike in gospodarskega sistema v naši državi.

Že preje smo naglasili, da je uredba o zaščiti kmetov začasno zaščitila kmečko posest ali da je istočasno prinesla tudi nesrečo, ker je kmetovalcu zaprt vsak kredit. Do tega je moralo priti zlasti zaradi tega, ker se je odlašalo s končnim rešenjem problema o razdolžitvi. Neprestano menjavanje prvotnih predpisov kakor tudi stalno odlaganje plačil in obresti, je vse bolj spravljalo v slabo voljo upnike, a z druge strani je povzročilo pri dolžnikih psihozo, da sploh ni treba ničesar plačati in da ne bo treba plačati. Tako razpoloženje z ene in druge strani je povzročilo, da so se zaprli vsi vrelci, iz katerih bi mogel kmetovalec črpati kredit.

Anketa PAB je ugotovila, da je vsega skupaj zadolženih 715.000 gospodarstev ali, izraženo v odstotkih, 40 %. Ker se je ob priliki ankete ugotovilo, da odpade na eno gospodarstvo povprečno 6 oseb, potem je z dolgovi obremenjenih okoli 4.300.000 kmetovalcev, dočim je neobremenjenih kmetovalcev 6.200.000. Vsled nemožnosti dobiti sploh kredit, je prišlo v težak položaj tudi teh 6.200.000 kmetovalcev, kateri niso bili nikomur nič dolžni.

To dejstvo je veliko večje važnosti, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Treba je poznati dobro obliko naših kmetijskih gospodarstev in način gospodarjenja, da se more dognati, do kako nedoglednih posledic more dovesti to stanje.

Ako pogledamo kmetijsko gospodarstvo, vidimo, da sestoji kmetovo premoženje iz treh vrst imovine, od katerih ima vsaka svoj poseben

značaj. V prvi vrsti je tu kmetov nepremični inventar: zemlja, zgradbe in dolgotrajne investicije, kakor so vinogradi, melioracije itd. Drugo vrsto premoženja tvori takozvani premični inventar: živina, orodje, stroji itd. Tretja vrsta kmetovega premoženja je prometni kapital: semenje, plemenska živina, umetna gnojila in ostale razne zaloge, katere se imajo po svoji naravi potrošiti, da se kasneje povrnejo v novem proizvodu.

Prva skupina imovine je nepotrošna, druga predstavlja imovino, ki se vsled rabe skozi daljšo dobo polagoma troši, a se mora tudi obnavljati, tretja skupina imovine pa se troši sezonsko, da se na koncu gospodarske sezone povrne.

V zvezi s temi vrstami premoženja je tudi kredit, katerega se kmet poslužuje. Za nabavo nepremičnin in investicij je potreben dolgoročni kredit, kateremu so nepremičnine podlaga in zavarovanje. Zato je ta kredit dolgoročen in ker je dan z malim rizikom, mu je tudi obrestna mera nizka.

Kredit za nabavo premičnega inventarja, ki istotako služi za varnost samega kredita, se jemlje na krajši rok in vsled večjega rizika se plačajo po navadi večje obresti.

Narava tretjega kapitala prenese vsled svoje kratkotrajnosti samo kratkoročne kredite, kateri so zaradi največjega rizika tudi najdražji.

Ko smo na ta način pregledali vrste kmetijskega kredita, moremo ugotoviti, da danes kmetovalec ne potrebuje kredita za nakup zemljišča in za večje investicije, ker se v take posle vsled nerentabilnosti nikdo ne spušča. Za nabavo premičnega inventarja in zlasti

živine, je potreben kredit edino v slučaju nesreče, ako pogine živina. Toda brez kredita za prometni kapital more kmetovalec v največ slučajih komaj voditi racionalno gospodarstvo. A kako stojimo danes v tem oziru? Že preje smo ugotovili, da so zaprti vsi vreleci, iz katerih je mogel kmetovalec črpati kredit. Ne, še en izhod je, od koder more kmet črpati kredit, ali ta izvor je otrovan in vsakemu onemu, ki črpa iz njega, preti s strahovito gospodarsko smrtjo. Ta izvor je **oderuški kredit**.

Na ta način je prišlo naše kmetijstvo v mnogo hujši in mnogo težji položaj, kakor je bilo nemško kmetijstvo ob onem času, ko je Rajfajzen započel organizirati kmetijske kreditne zadruge. Tedaj je kmet mogel dobiti kredit razen pri oderutih v gotovih slučajih tudi pri bankah v mestih. Mi nimamo danes niti tega. Iz zgodovine nemškega združništva vemo, da vobče ni nobenega bolj uspešnega sredstva za borbo proti oderuštvi, kakor je organiziran kmetijski kredit potom združništva. Sama zgodovina razvoja kmetijskega združništva ni nič drugega, kakor pravi Wygodzinski, kot zgodovina borbe združništva proti oderuštvi.

Kaj sedaj? Ali naj sklenemo roke in čakamo, da čas uniči one, ki so temelj moči te države, katerih prsa so najboljša zaščita za obrambo te države. Ali naj jih prepustimo na milost in nemilost oderuški mafiji, da jim polagoma izpije kri in jih upropašča, a z njimi tudi celo državo? Mislím, da govorim vsem vam iz duše, ako pravim, da se to nikakor in na noben način ne sme dovoliti.

Konstatirati moramo, da je v tej državi 10 in pol milijona kmetov, da

so ti kmetje najboljši branilci države, da oni plačujejo davke v vseh raznih oblikah, da so skoraj vsi davki prevajeni na kmetova pleča, da ti kmetje vrše svoje državljanske dolžnosti, da so po gospodarskem sistemu, kateri je uveden s carinsko zaščito industrije, strahovito oškodovani, in da to najbolj kaže indeks cen na veliko; da smo vsled carinske zaščite industrije izgubili mnoga tuja tržišča za naše kmetijske proizvode, da je ta industrija v velikem delu v tujih rokah, da ta industrija za zahvalo, ker je dobila zaščito, neusmiljeno izrablja delavstvo z bednimi plačami, da je to delavstvo vsled tega slab kupovalec kmetijskih proizvodov; treba je, da konstatiramo, da je plutokracija povlekla iz velebank l. 1931 ogromne zneske vlog in s tem povzročila strahovito zmedo v kreditnem poslovanju, da ta plutokracija izkorišča to zmedo na najbolj kapitalističen način in da to more delati, ker je v monopolskem položaju, da sama poseduje gotovino; treba je, da konstatiramo, da Narodna banka ni ničesar storila, da povrne v obtok tezavrirano gotovino, da ni ničesar storila, da bi se povečala množina denarja v obtoku, da je vsled tega zavladata v državi nezaslišana eksploatacija slabih v korist onih, ki imajo privilegije in morejo priti do gotovine. Ponovno se mora konstatirati, da je od nad 10 milijard denarja, s katerim delajo od države pooblaščen zavodi, dobilo 10 in pol milijona kmetovalcev samo 750 milijonov dinarjev, konstatirati se mora, da to krivico popravlja kreditno združništvo, ki je glavni posojilodajalec male in srednje posesti, konstatirati je treba ponovno, da je združništvo od zavodov, ki so pooblaščen

od države, dobilo zelo malo kredita, konstatirati se mora, da vseh konstatacij, katere bi bilo treba še napraviti, ne bi dovršili niti do jutri zjutraj, ampak je treba nazadnje konstatirati: mala in srednja kmetijska posest ne more naprej, ampak ji je treba ponovno odpreti kredit.

Zaradi tega zahtevamo, da se v interesu največjega števila prebivalcev cele države izpremeni gospodarski sistem, a zlasti zahtevamo, da se takoj pristopi k osnutku zadržne

banke z nalogo, da s pomočjo našega kreditnega združenja kreditira malo in srednjo kmetijsko posest, da se s tem ponovno povzdigne gospodarsko življenje vasi. To je naša pravica in mi vsi zadržarji ne bomo od naših zahtev odstopili nikdar vse do tlej, dokler se ne izpolnijo, ker to zahteva pravica, zahteva interes naroda in dobrobit države.*

* Predavanje dr. Vekoslava Gortana na kongresu Glavne zadržne zveze v Osijeku.

Benko:

Jasnih smernic našemu mlekarstvu.

V predvojnih letnikih naših gospodarskih listov najdemo prav pogosto trditev, da je treba v svrhu rešitve našega kmetijstva dvigniti živinorejo in mlečno produkcijo ter organizirati zadržne mlekarne, ki bodo mleko in mlečne izdelke izvažale na tuje trge. Mišljena je bila sicer predvsem bivša Kranjska, vendar je to v enaki meri veljalo za vse slovensko ozemlje.

Ta trditev je bila v tedanjih razmerah popolnoma pravilna. Dokaz temu je ves predvojni razvoj našega mlekarstva, ki je v resnici šel v zgoraj naznačeni smeri. Zadržne mlekarne so se hitro množile in lepo razvijale. V Trst in druga obmorska mesta so izvažale mleko in surovo maslo, na Dunaj, v Gradec in Celovec pa le surovo maslo. Cene, ki so jih na teh tržiščih za svoje blago dovezale, so bile tudi razmeroma ugodne. Zato se ni čuditi, da so se mnoge zadržne mlekarne tako navezale na tuje trge, da se po preobratu

v novih razmerah sploh niso mogle uveljaviti, ampak so razpadle po več ali manj brezuspešnih poskusih obnovitve.

Po preobratu. Neštevilne so težkoče, s katerimi so se morale spoprijeti naše zadržne mlekarne v lastni državi po preobratu. Najhujši udarec je bil nedvomno ta, da so popolnoma odpadli prejšnji trgi, na katere so bile skoraj vse mlekarne navezane. Izvoz svežega mleka, ki je prva leta po preobratu res zavzel za naše razmere ogromen obseg, nam je v mnogih ozirih več škodoval nego koristil.

Notranjega trga, ki bi bil prejšnjim zunanjim trgov enakovreden, pa žal nismo imeli, deloma pa ga naše mlekarstvo vsled tehnične zaostalosti in drugačne organizacije ni moglo izkoristiti. Tako smo n. pr. še mnogo let po vojni uvažali originalni švicarski ementalec, dočim naše sirarne svojega slabjšega izdelka niso mogle razpečati.

Bili smo popolnoma brez smernic, nismo si bili na jasnem, kam naj grene naše mlekarstvo, za kakšne izdelke naj opremi svoje obrate in šola svoj strokovni naraščaj. Izvoz svežega mleka je — kot že omenjeno — počasi prenehal, izdelkov, kakršne smo bili v stanu izdelati, pa nismo mogli razpečati ne na domačih, ne na tujih trgih.

Zanimivo je tudi to, da je dolgo časa prevladovalo prepričanje, da bo prej ali slej vendarle prišlo do izvoza našega domačega polementalca. Zato so se skoraj vse na novo ustanovljene oziroma oživljene zadruga lotile te produkcije, kar je situacijo še poslabšalo, dokler se končno ni izkazalo, da na to za dogleden čas ne moremo misliti. Nič manj zanimivo ni dejstvo, da so bili mnogi mnenja, da bo treba šele »iznajti« nekak »slovenski« tip sira, ki bi ustrezal zahtevam domačega konzuma in bi bil primeren tudi za izvoz. (Danes sodim, da je tak sir že »iznajden«, kako bomo znali to izkoristiti, pa bo pokazala bodočnost.)

Med tem sta pa tok časa in sila razmer izoblikovala nove smernice. Ko smo črtali iz svojega programa zunanji trg, smo opustili tudi naziranje, da naj se uvede enotni tip sira. Ob spoznanju, da imamo za enkrat samo domači trg, se je razvilo baš nasprotno, da je namreč treba našim konzumentom nuditi mlečne izdelke najrazličnejših vrst.

Z veseljem more objektivni opazovalec zabeležiti, da je naše mlekarstvo v zadnjih letih baš v tem pravcu doseglo lepe uspehe. Tako je bil n. pr. na sirarski razstavi l. 1925 razstavljen le

domači polementalec (menda tudi nekaj trapistovskega sira), dočim bi n. pr. danes lahko naše mlekarne razstavile 9 vrst sira (ne všteti manjše razlike v obliki) in so nekatere od teh dosegle kvaliteto, ki bi bila sprejeta tudi na zunanjih trgih, če bi ne bilo drugih ovir. To velja celo za najtežjo panogo mlekarstva, za ementalsko sirarstvo (žal da ne za vse sirarne), v prav odlični za naš topljeni sir »Jason«, ki je skoraj docela izpodrinil slične tuje izdelke z našega trga. Tudi v produkciji masla imamo že nekaj znamk, ki dosežajo inozemske izdelke. (Imenoval ne bom nobene, da ne bo pri drugih zavisti.)

Le žal, da ni enako ugoden razvoj našega trga za mleko in mlečne izdelke. Res je sicer, da postaja naš domači trg zmeraj pomembnejši, toda le tam, kjer se razvija tujski promet in industrializacija (n. pr. Kranj, Maribor), kjer so potrošniki mlečnih izdelkov predvsem tujei. Naše domače prebivalstvo pa mleku in mlečnim izdelkom ne izkazuje še zdaleka tiste pozornosti, kot jo vsled svoje redilnosti zaslužijo.

Še slabši kot pri mlečnih izdelkih, pa je položaj v trgovini svežega mleka, kjer razni nesolidni prekupci po mili volji izigravajo i producenta i konzumenta, vsled česar trpi škodo predvsem tisti, ki za napredek našega mlekarstva največ žrtvuje, t. j. mlekarsko združenstvo in po njem — kmet.

S temi načelnimi ugotovitvami sem hotel le utemeljiti besede, ki sem jih zapisal za naslov svojega članka. Kakšne pa naj bodo te nove smernice, bom opisal v posebnem članku.

Slovensko združno gibanje v letu 1935.

Lanskega leta je bilo na področju trgovskih sodišč v Ljubljani, Novem mestu, Celju in Mariboru ustanovljenih vsega skupaj 48 novih gospodarskih zadrug, za 5 več nego v prejšnjem letu 1934.

Največ novih zadrug je bilo vpisanih na področju trgovskega sodišča v Ljubljani, namreč 22, od česar jih odpade 10 samo na mesto Ljubljano, ki je z Mariborom in Celjem vred pravi eldorado za ustanavljanje novih, često sumljivih zadrug. V okolišju trgovskega sodišča v Novem mestu je bilo ustanovljenih 5 novih zadrug, v Celju 5, v Mariboru 16.

I. Po svojem namenu se nove zadruge razdele tako-le: 2 kreditni zadruzi, 7 mlekarških, 2 kmetijski strojni, 1 pašniška, 5 vodovodnih, 1 vinarska, 5 gradbenih, 11 nabavnih in konsumnih, 4 obrtne in 10 takih, ki jih ni mogoče uvrstiti v nobeno lastno skupino.

Ustanavljanje kreditnih zadrug v zadnjih letih pojema; kar se jih še osnuje, jih je večinoma šteti med nesrečne ali celo sumljive ustanovitve, kakor so bile n. pr. zadruge za podeljevanje brezobrestnih posojil žalostnega spomina ali za izplačevanje posmrtnin, podpor v slučajih bolezni, dot itd. Od kreditnih zadrug je bila lani vpisana 1 v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani (ustanovljena od ruskih emigrantov) in 1 v okolišju trgovskega sodišča v Celju.

Izmed kmetskih produktivnih zadrug se je lani osnovalo največ mlekarških, namreč 7 in sicer 5 v okolišju tr-

govskega sodišča v Ljubljani, 1 v Novem mestu, 1 v Mariboru. Živinorejska zadruza ni bila osnovana nobena, ravno tako nobena električna zadruza. Od 2 kmetijskih strojnih zadrug je bila 1 osnovana v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani, 1 v Mariboru. Pašniška zadruza je bila osnovana 1 (v okolišju trg. sod. v Mariboru). Vodovodnih zadrug se je ustanovilo 5 (5 v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani, 1 v Celju, 1 v Mariboru). Dalje je bila od nevinogradnikov ustanovljena 1 vinogradniško-vinarska zadruza s sedežem v Ljubljani.

Nabavnih, prodajnih in konsumnih zadrug je bilo na novo osnovanih 11 in sicer v okolišju trgovskega sodišča v Novem mestu 1, v Celju 1 in v Mariboru 8. Stavbnih zadrug se je ustanovilo 5 (4 v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani, v Mariboru 1). Dalje so se ustanovile 4 obrtne zadruge (5 v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani in 1 v Novem mestu) in 10 raznih drugih zadrug (4 v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani, 1 v Novem mestu, 2 v Celju in 3 v Mariboru).

II. V likvidacijo je lani stopilo 21 zadrug in to v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani 11, v Celju 7, v Mariboru 3. Likvidirale so: 3 kreditne zadruge, 5 mlekarške, 2 živinorejski, 1 kmetijska strojna, 2 pašniški in gozdni zadrugi, 1 lesna, 1 agrarna zajednica, 4 nabavne in konsumne, 1 stavbinska, 1 obrtna in 2 razni.

III. Konkurz ni bil lani otvorjen nad nobeno zadruzo.

IV. Izbranih iz združnega registra je bilo lani vsega skupaj 27 zadrug, in sicer pri trgovskem sodišču v Ljubljani 10, v Celju 4, v Mariboru pa 13 zadrug.

Med izbranimi zadrugami so 3 kreditne, 1 mlekarska, 2 električni, 3 gozdne in pašniške, 1 vodovodna, 4 agrarne zajednice, 1 tiskovna, 3 nabavne in konsumne, 2 stavbinski, 2 obrtni in 4 razne druge. Kot vzrok prestopa se v mnogih objavah v »Službenem listu« navaja, da zadruga sploh ni pričela poslovati, kar je ponoven dokaz, da se zadruga dostokrat snujejo brez potrebnega prevdarka.

V času po svetovni vojni kaže gibanje združništva v dravski banovini naslednjo sliko:

1919	50	20	0	9
1920	110	25	0	17
1921	74	35	0	21
1922	52	21	0	25
1923	45	23	0	31
1924	58	31	0	20
1925	51	27	2	16
1926	81	30	3	32
1927	46	28	3	27
1928	66	30	2	27
1929	80	19	2	46
1930	81	27	1	32
1931	288	27	1	10
1932	71	25	4	25
1933	55	25	3	15
1934	45	26	2	22
1935	48	21	0	27
1297	438	23	398	

Banovinski davki, takse in doklade.

Z odločbo z dne 31. marca 1936 je minister za finance odobril proračun dravske banovine za l. 1936/1937, ki izkazuje 127,019,313 Din izdatkov in ravno toliko prejemkov. Pravilnik o banovinskih davščinah je stopil v veljavo dne 1. aprila 1936.

V pokritje potrebščin dravske banovine se pobirajo naslednje banovinske davščine:

1. Občna banovinska doklada k vsem državnim neposrednim davkom v izmeri 50 % (lani 53 %).

2. Nadomestna doklada za odkupnino osebnega dela na cestah k vsem državnim davkom v izmeri 5 %.

3. Zdravstvena doklada k vsem državnim davkom v izmeri 5 %.

4. Banovinska trošarina na alkoholne pijače in sicer: a) na pivo 60 Din

od hl; b) na esence, ekstrakte in eterska olja z alkoholom 400 Din od 100 kg; c) na rum, liker, konjak in špirit 5 Din od hl^o.

5. Trošarina na ogljikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače, ki znaša od 1 kg: a) 5 Din za proizvodnjo alkoholnih pijač, b) 2.50 Din za ostale namene.

Na vse umetne brezalkoholne pijače, napravljene v dravski banovini brez dodatka ogljikove kisline, se plačuje trošarina v iznosu 0.10 Din od vsakega decilitra vsebine. Brezalkoholne pijače, napravljene brez dodatka kemikalij, so trošarine proste. Umetne brezalkoholne pijače, uvožene v območje dravske banovine, so zavezane trošarini v znesku 0.10 Din od vsakega decilitra vsebine.

6. Trošarina na mineralne vode znaša pri steklenicah izpod enega litra vsebine 0.20 Din, pri steklenicah od enega do dveh litrov vsebine 0.50 Din, pri večjih steklenicah pa 0.20 Din od vsakega začetega litra vsebine. Banovinsko trošarino na mineralno vodo, ki se proizvaja in potroši v dravski banovini, plačujejo proizvozniki sami na podstavi mesečnih obračunov in morajo v ta namen voditi in tedensko predlagati pristojnemu oddelku finančne kontrole dnevne izkaze o prodaji mineralne vode.

7. Trošarina na kvas se pobira v iznosu 4 Din od 1 kg.

8. Trošarina na bencin se pobira kot banovinska doklada na državno trošarino in znaša 100 Din na 100 kg tekočine.

9. Trošarina na konsum električnega toka za razsvetljava znaša 20 par od kilovatne ure pri ceni toka do 4.99 dinarja in 15 par od kilovatne ure pri ceni toka nad 4.99 Din za kilovatno uro. Pri ceni toka nad 7 Din se trošarina ne plačuje. Trošarino pobirajo podjetja, ki tok neposredno dobavljajo konsumentom, obenem z odškodnino za porabljeni tok. Ta podjetja odvajajo pobrano trošarino za prejšnji mesec banovinski blagajni obenem s preglednim izkazom konsuma električnega toka za razsvetljava in z navedbo prodajne cene. Uporaba toka za razsvetljava trgov, ulic in za državne in samoupravne zavode in urade je izvzeta od plačevanja te trošarine.

10. Trošarina za pnevmatiko znaša letno: 1) za osebne avtomobile in avtobuse za vsakih začetih 50 kg čiste teže 25 Din; 2) za tovorne avtomobile za vsakih 50 kg čiste teže 15 Din. Poleg

tega še za vsakih začetih 50 kg nosilnosti: a) do 1500 kg 10 Din, b) za vsakih nadaljnjih začetih 50 kg 5 Din.

11. Banovinska davščina na plesne prireditve, podaljšanje policijske ure.

12. Doklada k državni taksi na vstopnice v izmeri 40 %.

13. Taksa na lovske kartice.

14. Davščina na lovišča in ribolove.

15. Taksa na šoferske legitimacije.

16. Taksa od prenosa nepremičnin znaša 2 % od vrednosti nepremičnin. Od prenosov nepremičnin, ki postanejo, oziroma ostanejo predmet dopolnilne prenosne takse, se ta taksa ne pobira.

17. Doklada k dopolnilni prenosni taksi znaša 100 %.

18. Taksa na zavarovalne premije. To takso plačujejo vse zavarovalnice v iznosu 1 % od vseh plačanih kosmatih zavarovalnin.

19. Davščina na dedščine. Na državno osnovno takso od dedščin se pobira banovinska doklada v iznosu 20 %. Pri davščinah, ki so po čl. 6, točka 5 zakona o taksah oproščene državne takse, se pobira samostojna banovinska taksa v višini: a) 1 % od čistega pripadka nad 20.000 Din do všteti 50.000 dinarjev, b) 2 % od čistega pripadka nad 50.000 Din vrednosti. Osebe, ki plačajo od svojega vledinskega pripadka že banovinsko prenosno takso ali dopolnilno takso, ne plačajo te davščine.

20. Taksa na posest, odnosno nošenje orožja.

21. Banovinske administrativne takse in doklade k državnim taksam po zakonu o taksah. V banovinskih poslih se pobirajo naslednje banovinske takse:

a) 50 % doklada k istovrstni državni taksi po tarifnih postavkah 25, 53, 41, 42, 43, 47 in 48;

b) 100 % doklada k državni taksi po tarifni postavki 29.

K državni taksi po tarifnih postavkah 8, 90, 91 in 92 zakona o taksah se pobira 50 % banovinska doklada.

Banovinski taksi niso zavezane pobornice, s katerimi potrjujejo nameščenci in delavci plače, odnosno mezde.

22. Taksa za prenos lastništva na živinskih potnih listih znaša: a) za drobnico 2 Din, b) za posamezno veliko žival 4 Din. To takso plača kupec.

25. Prispevek avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo cest.

24. Banovinska trošarina na vino in žganje se pobira v iznosu: a) 100 Din

na 100 litrov vina in vinskega mošta, b) 300 Din na 100 litrov šampanjca in na druga peneča se vina, c) 5 Din na hl^o žganja.

Zoper odmero banovinskih davščin je dopustna pritožba na bansko upravo v 15 dneh od dne, ko je bila odmera priobčena davčnemu zavezancu ustmeno ali pismeno. Pravica do odmere banovinskih davščin zastara v 5 letih od dne 1. januarja onega leta, v katerem je nastala davčna obveznost. Pravica do izterjave odmerjenega davka pa zastara v 3 letih od dne, ko je bila odmera zavezancu pismeno ali ustmeno priobčena.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1: Zet je prevzel posestvo ženinih staršev lansko leto. S posestvom je prevzel tudi dolg. Ali mu pripada kmetška zaščita, odnosno napram naši posojilnici ugodnost iz zadružnega odplačilnega načrta? (Hp Sv. T.)

Odgovor: Uredba o zaščiti kmetov v čl. 11, odst. 5 od 30. 9. 1955 izrecno pravi, da v slučaju prenosa imovine zaščitenega kmeta na drugo osebo uživa novi lastnik zaščito glede prevzetega dolga samo tedaj, ako je bil prenos izvršen na osnovi dedovanja. Zet ni prevzel posestva od tasta in tašče na osnovi dedovanja, temveč z notarskim pismom. Zato je njegov dolg **nov dolg iz l. 1955** in kot tak nezaščiten dolg. Zato ne spada niti pod uredbo o zaščiti kmetov niti pod ugodnosti zadružnega odplačilnega načrta.

Vprašanje 2: Kmečki dolžnik nam ni plačal obresti in 1 % na glavnico za l. 1955 niti do konca februarja t. l. Ali

mu sedaj ne pripada nobena ugodnost več in lahko celoten dolg z obrestmi vred iztožimo? (Hp v š.)

Odgovor: Po čl. 6 zadružnega odplačilnega načrta izgubi kmečki dolžnik napram posojilnici pravico do ugodnosti iz odplačilnega načrta, če ne plača obresti in odplačila na glavnico v teku treh mesecev po dospelosti. Obresti in odplačilo na glavnico za leto 1955 so dospele s koncem novembra leta 1955; trimesečni rok za plačilo pa je potekel s koncem februarja l. 1956. Dolžnik je torej izgubil pravico do ugodnosti iz odplačilnega načrta in bi bila za razmerje med posojilnico in dolžnikom veljavna le še posojilna pogodba. Toda takih slučajev je pri vseh posojilnicah zelo veliko. Zato je Zadružna zveza s posebno okrožnico od 6. marca t. l. vsem posojilnicam dala navodila, da naj postopajo previdno in upoštevajo posebne premoženjske in osebne razmere vsakega dolžnika. O takih dolžnikih se je treba posvetovati in skle-

pati na skupni seji načelstva in nadzorstva, kakor je v okrožnici nasvetovala Zadružna zveza.

Vprašanje 3: Odložitev plačil nam je dovoljena za 6 let. Ali ne bi mogli vsled tega zahtevati od kmečkih dolžnikov povračila dolga tekom šestih let kljub predpisom zadružnega odplačilnega načrta, po katerem se kmečki dolgovni nad 6.000 Din pri zadrugah odplačujejo v 12 letih? (Hp v Š.)

Odgovor: Vaše stališče, da bi od kmečkih dolžnikov zahtevali vračilo v 6 letih, češ saj nam je tudi odložitev plačil dovoljena za 6 let, je zmotno. Od kmečkih dolžnikov morete terjati le to, kar vam gre po določbah odplačilnega načrta in to ne glede na vaše obveznosti napram vlagateljem. Mislimo pa, da se bo odložitev plačil po 6 letih morala posojilnicam itak podaljšati, ako v tem času ne bo vzpostavljena likvidnost posojilnic.

Vprašanje 4: Po čl. 21 uredbe o zaščiti denarnih zavodov od 25. 11. 1954 sme posojilnica pod zaščito iz novih sredstev dovoljevati le kratkoročna posojila na zastavo ali pa na menice. Po § 8 naših zadružnih pravil pa so menice izključene. Ali naj pravila spremenimo? Ali ne smemo dovoljevati posojil iz novih sredstev na menice? (Hp Sv. M.)

Odgovor: V vaših pravilih je prepoved poslovanja z menicami zaradi določb avstrijskega zakona od 1. 6. 1889 drž. zak. št. 91. Po tem zakonu so rajfajzenske posojilnice uživale posebne pristojske ugodnosti, ako so izpolnjevale pogoje iz tega zakona, med drugimi tudi ta pogoj, da so pri dovoljevanju posojil menice izključene. Danes vam pristoječe taksne ugodnosti ne temeljijo več na tem avstrijskem

zakonu. Zato morete iz novih sredstev dovoljevati kratkoročna posojila tudi na menice, kljub § 8 vaših pravil.

Vprašanje 5: Ali nam kaže sprejemati od dolžnikov za plačilo dolga hranilne knjižice drugih posojilnic? (Hp v D.)

Odgovor: Za poplačilo vaših terjatev nikakor ne morete sprejemati od dolžnikov hranilne knjižice drugih denarnih zavodov, zlasti pa ne takih, ki jih ne poznate. Po čl. 18, odst. 2b) uredbe o zaščiti denarnih zavodov so posojilnice dolžne sprejemati od dolžnikov za poplačila dolga **hranilne knjižice lastne izdaje** in še to le v taki višini, kolikor dolžnik istočasno položi v gotovini. Če bi izjemoma od kakega več ali manj dubioznega dolžnika sprejeli hranilno knjižico kake druge posojilnice z namenom, da se obvarujete škode, potem sprejmite pač le tako hranilno knjižico, ki se more realizirati potom prepisa iz starega računa dotične posojilnice na vaš stari račun pri Zvezi.

Razno.

Načrt zadružnega zakona. Razprava univ. prof. dr. A. Bilimovića. Profesor ljubljanske univerze dr. Aleksander Bilimović je objavil v Zborniku znanstvenih razprav pravne fakultete XII. lepo studijo o načrtu zadružnega zakona, ki se nahaja pred skupščino. V uvodni besedi k načrtu zadružnega zakona prinaša zanimive podatke o pomenu posameznih vrst zadružništva na svetu in o pomenu zadružništva posebej tudi v Jugoslaviji. Med drugim pravi o slovenskem zadružništvu: »Častno mesto med jugoslovanskimi zadrugami za-

vzemajo slovenske zadruga, katerih število (včlanjenih v Zadružno zvezo, Zvezo slovenskih zadrug in Zvezo gospodarskih zadrug za Jugoslavijo) je leta 1934 znašalo 1112 z 275.8 tisoč članov; med temi zadrugami je bilo 511 kreditnih, ki so zbrale za okoli 1600 milijonov dinarjev hranilnih vlog in izdale za okroglo 1300 milijonov dinarjev posojil. Računa se, da je okoli devet desetih slovenskih kmetovalcev včlanjenih v zadrugah. Seveda pa moramo pri tem upoštevati, da statistika zadružnikov vsebuje errorem dupli, ker so ene in iste osebe istodobno član več zadrug. Jedro zadružništva tvorita mali in srednji kmet. Stroke, ki so pritikline poljedelstvu in živinoreji, kakor vinarstvo, mlekarnstvo in sirarstvo, čebelarstvo, konserviranje sadja itd. uspešno delujejo na zadružni podlagi. Toda ne samo kmetovalci, ampak tudi obrtniki iščejo samopomoči v zadružnih vrstah. Nakupovanje sirovin, čevljarstvo, mizarstvo, čebelarstvo in dr. čestokrat uspeva v obliki zadružnih podjetij.«

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98.—; kalijeva sol po 100 kg Din 156.—; kostni superfosfat Din 118; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 185.—; kostna moka Din 100.—; nitrofoskal v vrečah Din 145.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 2.—; modra galica Din 4.95; žveplo Din 5.20. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700—2.000; čistilnik 10 sit 1.500 Din; plugi Lesce Din 880—995; repo-

reznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400—1.700; brzoparilniki Din 1.050 do 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki 900 Din; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike »Rapp« Din 70.—. Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5000 kg franko vsaka postaja. Modra galica pri vagonem odjemu po konkurenčni ceni.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 3. maja 1936, ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Kmetijskega društva pri Sv. Vidu nad Cerknico, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 1/8. uri zjutraj na sedežu društva v Rudofljem. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1935. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice in hranilnice pri Sv. Marku niže Ptuja, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Slučajnosti.

IX. redovita glavna skupština Zadruga za štednjo i zajmove u Sv. Mariji — Medjimurje, r. z. s. n. j., održati će se za godinu 1935 na dan 19. aprila 1936 godine u 2 sata posljepodne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Izvještaj uprave i nadzorstva. 3. Izvještaj revizijskog nabora. 4. Odobrenje računskog zaključka za g. 1935. 6. Eventualije.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja, r. z. z n. z., se bo vršil v četrtek, dne 21. maja 1936, ob 9. uri dopoldne v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1935. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice pri Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 10. maja 1936, po večernicah v Prosvetnem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev računskega zaključka za l. 1935. 6. Slavnostni govor nadrevizorja Vlad. Pušenjaka: 25 let zadružnega dela. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Šenčurju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 10. maja 1956 ob 3. uri popoldne pri Umniku. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Juriju pri Kranju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 17. maja 1956 ob 3. uri popoldne v uradni sobi zadruga. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 5. Nadomestna izvolitev treh odbornikov in volitev nadzorstva. 6. Odobritev izplačanih podpor. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruga v Škofji Loki, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1956, ob 1/4. uri popoldne v mlekarških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega zapisnika. 5. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 6. Volitev enega člana načelstva. 7. Volitev dveh članov nadzorstva. 8. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice št. Peter pod Sv. gorami, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1956 ob 2. uri popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1955. 3. Volitev enega člana načelstva. 4. Poročilo o izvršeni reviziji. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri št. Petru niže Maribora, r. z. z n. z., se bo vršil dne 21. maja 1956 po večernicah ob 3. uri popoldne v združnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Potrditev računskega zaključka za leto 1955. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Trati, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1956 ob 4. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Trsteniku, r. z. z n. z., se bo vršil dne 3. maja 1956 ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika o reviziji. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1955. 5. Volitve v načelstvo in nadzorstvo. 6. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Stavbinske zadruga »Lastni dom« v Trbovljah, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1956, ob 4. uri popoldne v prostorih Društvenega doma. Dnevni red: 1. Otvoritev in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Veržeju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1956 ob 1/2. uri popoldne v združni pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruga v Vnanjih goricah, r. z. z o. z., se bo vršil 26. aprila 1956 ob 10. uri dopoldne pri g. Ignacu Novaku v Vnanjih goricah št. 29. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1955. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice za Višnjo goro in okolico, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1956 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske gospodarske zadruga v Zagorju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1956 ob 1/2. uri popoldne v Združnem domu. Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev bilance. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Zg. Brniku, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1956 ob 4. uri popoldne v Društvenem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrditev računskega zaključka za leto 1955. 5. Dopolnilne volitve načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Žalcu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 3. maja 1956 ob 8. uri dopoldne v dvorani posojilnice. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1955. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Žireh, r. z. z n. z., se bo vršil dne 19. aprila 1956 ob 15. uri v združnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1955. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Izprememba pravil. 6. Poročilo o izvršeni reviziji. 7. Odobritev podpor in slučajnosti.

Glavna skupština Zadruga za štednjo i zajmove u Dolnoj Dubravi, r. z. s. n. j., obdržavati će se 26. aprila 1936 godine poslije podne u 2 sata u prostoriji Zadruga poslovne. Dnevni red: 1. Izvještaj upravnog i nadzornog odbora. 2. Odobrenje zaključnog računa za god. 1935. 3. Čitanje revizijskog poročila. 4. Izbor nadzornog odbora na slijedeća tri leta. 5. Slučajnosti.

Obćni zbor Kmetijske gospodarske zadruge v Goričah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila ob 10. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računkega zaključka. 5. Slučajnosti.

Obćni zbor Hranilnice in posojilnice v Hotedršici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 3. maja 1936 ob 15. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1935. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Obćni zbor Delavske hranilnice in posojilnice v Hrastniku, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 26. aprila 1936 v prostorih g. Alojzija Logerja ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo uprave. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1935. 4. Sklepanje o likvidaciji zadruge. 5. Volitev novega načelstva in nadzorstva ali likvidatorjev. 6. Slučajnosti.

Obćni zbor Konzumne zadruge v Hrastniku, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1936, ob 8. uri zjutraj v prostorih g. Al. Logerja. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo uprave. 3. Odobritev računkega zaključka za leto 1935. 4. Sklepanje o likvidaciji zadruge. 5. Volitev novega načelstva in nadzorstva ali likvidatorjev. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetke posojilnice in hranilnice v Kamnici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 8. uri dopoldne v zadrugašnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročila načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računkega zaključka za leto 1935. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Konzumnega društva v Kropi in Kamni gorici, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1936, ob 14. uri popoldne na Srednjem mlinu v Kropi. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Revizijsko poročilo. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Penzijski fond za uslužbence. 5. Potrditev letnega računa; razbremenitev načelstva in nadzorstva. 6. Volitev treh članov načelstva in vseh članov nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krki, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 24. maja 1936, po prvi sv. maši ob 7. uri zjutraj. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1935. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Obćni zbor Oblačilnice za Slovenijo, r. z. z o. z., se bo vršil v torek, dne 5. maja 1936, ob 5. uri popoldne v posvetovalnici Gospodarske zveze v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 29. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila in izjava nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1935. 5. Volitev načelstva. 6. Slučajnosti.

Letni redni občni zbor Hranilnega in podpornega društva zadrugašnih nastavljenec v Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil dne 3. maja 1936 ob 10. uri dopoldne v posvetovalnici Zadrugašne zveze v Ljubljani, Tyrševa c. št. 38/II. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1935. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Delavskega stavbinskega društva v Ljubljani, r. z. z n. z., se bo vršil dne 30. aprila 1936 ob 16. uri zvečer. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računkega zaključka za leto 1935. 4. Sprememba pravil ev. likvidacija. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Vzajemno podporne čebelic v Ljubljani, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 1. maja 1936, ob 15. uri popoldne v pevski sobi Tabor 12. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1935. 5. Slučajnosti.

Prva delavska hranilnica in posojilnica v Ljubljani, r. z. z o. z., sporoča, da je na neznan način izginila štampljka njene poslovalnice v Trbovljah, ki se je glasila: Prva delavska hranilnica in posojilnica, registrovana zadruge z omejeno zavezo, v Ljubljani, poslovalnica Trbovlje, ter jo s tem proglašja kot neveljavno. Nova štampljka se glasi: »Prva delavska hranilnica in posojilnica, registrovana zadruge z omejeno zavezo, v Ljubljani, poslovalnica v Trbovljah.«

43. redni občni zbor Vzajemne posojilnice v Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil v petek, dne 24. aprila 1936, ob 16. uri popoldne v posojilnični posvetovalnici. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računkega zaključka za leto 1935 in sklepanje o razdelitvi dobička. 4. Volitev treh članov načelstva in treh namestnikov. 5. Slučajnosti.

Obćni zbor Posojilnice v Makolah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1936 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrditev računkega zaključka za leto 1935. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Mirni peči, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 18. uri v prostorih Prosvetnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računkega zaključka za leto 1935. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

16. redni občni zbor Električne strojne družbe v Mozirju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 2. uri popoldne v šoli. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1934. 4. Potrditev računskega zaključka za leto 1935. 5. Poročilo o nadaljnjem delovanju družbe za izboljšanje luči. 6. Volitev načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Izstop iz Zadrugne zveze. 9. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Delavskega konzumnega društva v Nazarjih, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 3. maja 1936 ob 9. uri dopoldne v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1935. 3. Čitanje revizijskega poročila za l. 1935. 4. Volitve. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge okoliša občine Ovišje, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 24. maja 1936, po sv. maši v šoli na Sp. Dobravi. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1935. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

28. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Poljčanah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 15. uri v hranilničnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ponikvi ob j. ž., r. z. z n. z., se bo vršil dne 3. maja 1936 ob 8. uri v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. Slučajnosti.

Redni občni zbor Strojne zadruge v Pongrecah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 2. uri popoldne v hiši načelnika. Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1935. 3. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljih, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1936, po jutranji sv. maši v cerkveni hiši v Predosljih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Raki, r. z. z n. z., se bo vršil dne 10. maja 1936 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Rovtnah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 1/2 3. uri popoldne v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto

1935. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Selu pri Bledu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 14. uri v hiši načelnika na Selu št. 7. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Sklepanje o likvidaciji zadruge. 3. Volitev likvidatorjev. 4. Slučajnosti. — Ako ta izredni občni zbor ne bi bil sklepčen za likvidacijo, se bo vršil čez tri tedne drug izredni občni zbor na istem prostoru, z istim dnevnim redom in ob istem času.

Redni letni občni zbor Lesne in gospodarske zadruge v Slovenski Bistrici, r. z. z o. z., se bo vršil dne 3. aprila ob 9. uri dopoldne v prostorih Našega doma. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Eventualne volitve. 6. Predlogi. 7. Slučajnosti.

40. občni zbor Kmetijske zadruge v Starem trgu pri Ložu, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 3. maja 1936, ob 15. uri popoldne v zadrugni dvorani h. št. 37 v Starem trgu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila z dne 9. marca 1936. 3. Čitanje in odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1935. 4. Poročilo načelstva. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Volitev treh članov načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Strohinju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. aprila 1936 ob 15. uri v Strohinju h. št. 46. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1934 in 1935. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Sklepanje o izterjevanju dolgov. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svetinjah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 1. junija 1936 ob 8. uri zjutraj po rani maši v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 10. maja 1936, ob 1/2 15. uri v dvorani Kmetijskega društva. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 5. Dopolnilna volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Sodražici, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja 1936, ob 1/2 15. uri v zadrugni dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1935. 5. Dopolnilna volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.